

Sínia del Giral

Balsareny

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Sector nord del terme municipal
Emplaçament Eix del Llobregat (C-16), sortida 69. Prendre camí al nord uns 600 m fins a la Torre del Gil. Aquí camí direcció oest uns 750 m. Al costat sud del camí
Alçada: 349

Coordenades:

Latitud: 41.88016
Longitud: 1.86813
UTM Est (X): 406085
UTM Nord (Y): 4637090

Classificació

Número de fitxa 08018 - 346
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Element arquitectònic
Estil / època: Contemporani Popular
Segle XIX-XX
Any 1859 (bassa)
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: La sínia no ha conservat el seu mecanisme
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 08018A006000560000DX
Fitxes associades:
[El Giral](#)
Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana

Descripció

Sínia que es troba vora la riera del Mujal i que pertanyia al mas Giral, situat uns 120 m a ponent. Queda aixoplugada dins d'una caseta i té al costat una bassa que acumulava l'aigua provinent de la sínia i que permetia regar els horts que devia haver-hi a l'esplanada adjacent.

La caseta era coneguda com la barraca de la sínia del Giral. Es conserva sencera, situada en un terreny amb desnivell de manera que té una porta al nord (emmarcada amb llinda i brancals de pedra picada) i una àmplia obertura al mur de la banda sud, d'una major alçada. A l'interior es conserva el pou de la sínia però n'han desaparegut els engranatges i el mecanisme que anava col·locat a la part superior. Suposem que es tractava d'una sínia de taps, que era el tipus més estès a principis de segle XX. Com que era una sínia de tracció animal la cavalleria donava voltes entorn del pou, lligada a una barra que connectava amb l'eix. La riera es troba a pocs metres de la sínia, de manera que el pou en podia captar fàcilment l'aigua.

La bassa té una planta irregular i és força llarga, d'uns 18 m. Pel costat sud i oest queda delimitada per un mur de pedra. Al costat sud té una obertura per on devia entrar l'aigua de la sínia. Està rematada amb una llinda que té la següent inscripció: "Joan Picas 1859".

Observacions:

En tot aquest sector hi trobem abundants mostres d'elements amb pedra seca de molt bona qualitat. Especialment interessant és una canalització que conduïa les aigües pluvials cap a la riera del Mujal i que es troba uns 500 m al sud-est del Giral, en front de la casa del Tord.

Història

El petit mas del Giral té el seu origen en dues famílies emparentades que eren provinents de França: els Ricart i els Girbalt. La primera referència documental de la casa és del 1624, quan Pere Lladó va vendre a Francesc Ricart una casa segregant terres que havien estat del Lledó de Sobre-roca. El 1624 Francesc Ricart declara tenir la casa però encara no tenia nom. Als segles XVII i XVIII el cognom Giralt va ser molt usual a Balsareny, justament pels familiars que van sorgir d'aquest mas. El 1760 el mas Giralt pagava de l'impost de vàlues o balias una xifra relativament baixa de set sous i 9 diners. El 1775 el propietari era Josep Giralt, que pagava 70 rals i 10 diners i mig al cadastre. A principis del segle XIX era habitada per un masover, Joan Camprubí (Carreté, 2010: 144).

El mas Giral tenia una sínia amb una bassa que estaven situades uns 100 m a llevant. Ja existien el 1859, segons informa una inscripció en una llinda de la bassa, i el propietari aleshores era Joan Picas. Possiblement la sínia es devia renovar a principis de segle XX per adaptar-la al tipus de sínia de taps, que era el més habitual en aquesta època.

La casa del Giral no sembla que tingués ampliacions respecte de la construcció inicial. A les dècades finals del segle XX ja es trobava en ruïnes.

Bibliografia

CARRETÉ PARERA, Ramon (2010). *Noms de lloc, de casa i de persona de Balsareny*. Institut Cartogràfic de Catalunya, Barcelona, p. 90, 144-145.

